

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 14 lipca 2025 r.

Poz. 3252

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.100.2025.DM WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 14 lipca 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVIII/169/25 Rady Miejskiej w Wasilkowie z dnia 16 czerwca 2025 r. w sprawie wprowadzenia samorządowego Programu „Karta Dużej Rodziny”.

UZASADNIENIE

W dniu 16 czerwca 2025 r. Rada Miejska w Wasilkowie podjęła uchwałę Nr XVIII/169/25 w sprawie wprowadzenia samorządowego Programu „Karta Dużej Rodziny”.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 18 czerwca 2025 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności. Analiza aktu wykazała istotne naruszenie przez organ stanowiący gminy przepisu art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512), poprzez nieuprawnione ograniczenie kręgu osób, które mogą uczestniczyć w programie i korzystać z ewentualnych preferencji oferowanych w ramach tego programu do osób zameldowanych na terenie gminy Wasilków. Jednocześnie Rada Miejska w Wasilkowie nie wypełnienia delegacji ustawowej wynikającej z art. 27 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy w przedmiocie określenia zasad realizacji niniejszego programu.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowi przepis art. 27 ust. 2 ustawy o Karcie Dużej Rodziny, z którego treści wynika, iż rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa, przyjmując samorządowy program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych określają w szczególności:

- 1) zakres podmiotowy programu;
- 2) zakres uprawnień przysługujących członkom rodzin wielodzietnych;
- 3) zasady realizacji programu.

Organ nadzoru stwierdził, iż w § 1 ust. 1, § 1 ust. 2 pkt 1, a także § 2 ust. 1 uchwały Rada Miejska w Wasilkowie wskazując beneficjentów niniejszego programu wprowadziła kryterium „osób zameldowanych na terenie gminy Wasilków”. Podkreślenia wymaga, iż z art. 4 ust. 1 ustawy o Karcie Dużej Rodziny wprost wynika, że prawo do posiadania karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Tym samym posiadanie karty oraz korzystanie z uprawnień należnych na jej podstawie jest uzależnione jedynie od spełnienia kryterium wielodzietności. Jest to uzasadnione, gdyż Karta Dużej Rodziny jest elementem polityki prorodzinnej. Skoro więc rada została upoważniona do określenia zakresu podmiotowego programu, to wypełniając tę kompetencję, powinna uwzględnić jedynie spełnienie wymogu wielodzietności.

Ponadto art. 9 ust. 1 ww. ustawy przewiduje, iż kartę przyznaje wójt (burmistrz, prezydent miasta), właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Nie ma więc znaczenia fakt zameldowania na terenie danej gminy. Jednocześnie wprowadzenie zameldowania, jako warunku posługiwania się Kartą Dużej Rodziny istotnie narusza przepis art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową. „Zameldowanie” nie jest zatem kryterium, które determinuje przynależność do wspólnoty samorządowej. Pojęcie „zamieszkania” uregulowane zostało w art. 25 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.). W rozumieniu tego przepisu miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Zatem dla przyjęcia „zamieszkania” na gruncie ww. ustawy, konieczne jest wystąpienie dwóch przesłanek: przebywania i zamiaru stałego pobytu. Tym samym kryterium „zameldowania” którym posłużyła się Rada Miejska w Wasilkowie dla określenia kręgu osób objętych programem Karta Dużej Rodziny nie znajduje umocowania prawnego.

Kolejno zauważyć należy, iż przedmiotowa uchwała, stanowiąca akt prawa miejscowego, przyznająca rodzinom wielodzietnym określone uprawnienia, powinna określić zasady realizacji programu w sposób czytelny i jednoznaczny. Rada Miejska w Wasilkowie nie wypełniła delegacji ustawowej w tym zakresie.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczone przyznane kompetencje albo w całości.

Mając na względzie przedstawioną wyżej argumentację stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Urszula Matusiewicz-Jasińska